

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji**

Warszawa, dnia 30 listopada 2009 r.

**Zarząd
Zakładów Graficznych
„Dom Słowa Polskiego” SA
w Warszawie**

P/09/043
KGP-410-14-2/2009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (dalej *ustawa o NIK*), Najwyższa Izba Kontroli² przeprowadziła w Zakładach Graficznych „Dom Słowa Polskiego” Spółka Akcyjna³, kontrolę działalności w okresie 2005 – I poł. 2009 r. (do dnia 31 lipca 2007 r. włącznie podmiot działał jako przedsiębiorstwo państwowe, a później jako jednoosobowa spółka Skarbu Państwa), w tym prowadzonych działań restrukturyzacyjnych i prywatyzacyjnych. W kontroli uwzględniono również zagadnienia z okresu wcześniejszego, mające istotny wpływ na funkcjonowanie Zakładów⁴.

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli, podpisanym w dniu 12 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Zarządowi Spółki niniejsze *Wystąpienie*.

1. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania osób zarządzających Zakładami w skontrolowanym okresie. Konsekwencją niegospodarnych oraz niezgodnych z prawem działań Dyrektora Przedsiębiorstwa Państwowego, a także zaniechania niezbędnych działań

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

³ Dalej: Spółka.

⁴ Termin Zakłady odnosi się zarówno do przedsiębiorstwa państwowego (przed komercjalizacją w dniu 1 sierpnia 2007 r.), jak i jednoosobowej spółki Skarbu Państwa, natomiast termin ZG DSP do przedsiębiorstwa państwowego.

restrukturyzacyjnych zarówno w okresie funkcjonowania w formie prawnej przedsiębiorstwa państwowego, jak i spółki akcyjnej, było stałe pogarszanie się wyników finansowych i doprowadzenie Zakładów do stanu zagrożenia jego dalszego istnienia. Coroczne generowanie wysokich strat przez Zakłady było w szczególności konsekwencją działań (w tym wskazujących na występowanie mechanizmów korupcyjnych) oraz zaniechań byłego Dyrektora Przedsiębiorstwa Państwowego, a następnie Prezesa Zarządu Spółki, pana Edwarda Florysiaka. Funkcjonowanie Zakładów, które w konsekwencji niegospodarnych działań osób zarządzających prowadziły trwale nierentowną produkcję poligraficzną było możliwe wyłącznie dzięki stopniowemu zbywaniu majątku nieprodukcyjnego, w jaki ZG DSP zostały wyposażone przez organ założycielski. Zaniechanie w 2008 r. i I poł. 2009 r. niezbędnych działań restrukturyzacyjnych w zakresie zatrudnienia, doprowadziło do kolejnych strat, pomimo czerpania istotnych przychodów z tytułu wynajmowania zbędnych pomieszczeń i powierzchni. Kontynuowanie wysoce nierentownej produkcji poligraficznej doprowadziło do sytuacji, w której tylko zbycie kolejnej nieruchomości w celu spłaty narastających długów może uchronić Spółkę przed grożącą jej upadłością. Najbardziej prawdopodobnym nabywcą Spółki w rozpoczętym procesie prywatyzacji, ze względu na wartość rynkową posiadanego przez nią prawa użytkowania wieczystego 40 407 m² gruntów doskonale zlokalizowanych w centrum Warszawy, będzie inwestor z branży deweloperskiej. W konsekwencji złego zarządzania, w ocenie NIK, Spółka nie jest właściwie przygotowana do prywatyzacji.

2. W ocenie NIK, prowadzona przez Zakłady działalność podstawowa (produkcja poligraficzna) jest trwale nierentowna. NIK zwraca uwagę, że pomimo zbycia przez ZG DSP od 2003 r. nieruchomości, w tym prawa użytkowania wieczystego 24 825 m² gruntów, za łączną kwotę 73 419 tys. zł i otrzymania pomocy publicznej w formie umorzenia zobowiązań publiczno-prawnych w 2004 r. w wysokości 66 451,6 tys. zł, wartość kapitałów własnych Spółki wg stanu na dzień 30 czerwca 2009 r. jest ujemna i wynosi (-)8 120,2 tys. zł, a zobowiązania publiczno-prawne wynoszą 20 308 tys. zł.

2.1. W okresie 2005 – I poł. 2009 r. Zakłady generowały rokrocznie stratę netto w wysokości: 3 488,6 tys. zł (2005 r.), 504,6 tys. zł (2006 r., w roku tym ZG DSP uzyskały kwotę 2 300 tys. zł z tytułu zbycia prawa użytkowania wieczystego gruntu), 6 391,7 tys. zł (2007 r.), 3 621,2 tys. zł (2008 r.), 841,4 tys. zł (I poł. 2009 r.), co stanowi łącznie 14 847,5 tys. zł. Natomiast zrealizowany we wcześniejszych latach zysk w kwocie 14 374,4 tys. zł (2003 r.) i 49 965,9 tys. zł (2004 r.) wynikał ze zdarzeń jednorazowych, jakimi były: sprzedaż nieruchomości w 2003 r. (za kwotę 71 119 tys. zł) oraz restrukturyzacja niektórych należności publiczno-prawnych (w łącznej kwocie 66 451,6 tys. zł). Rokrocznie ponoszone straty dopro-

wadziły w konsekwencji do osiągnięcia na koniec 2008 r. ujemnej wartości kapitałów własnych w wysokości (-)7 278,8 tys. zł, która na koniec I półrocza 2009 r. wzrosła do (-)8 120,2 tys. zł.

2.2. Zakłady świadczyły nierentowne w całym okresie objętym kontrolą usługi poligraficzne, których udział w przychodach ze sprzedaży wynosił od 50% w 2005 r. do 62,4% w 2007 r. Pomimo ujemnego wskaźnika rentowności usług poligraficznych⁵ kształtującego się na poziomie od (-)70% w 2007 r. do (-)111% w I półroczu 2009 r. oraz wysokiego wskaźnika poziomu kosztów⁶, kształtującego się (poza 2006 r.) powyżej 120%, osoby zarządzające Zakładami nie podejmowały właściwych działań zmierzających do obniżenia kosztów działalności.

2.3. W całym kontrolowanym okresie Zakłady miały problemy z utrzymaniem płynności. W okresie 2005 – I półrocze 2009 r. wskaźnik płynności I stopnia kształtował się poniżej normy⁷, a wskaźniki płynności II i III stopnia w latach 2005 i 2006 były sztucznie zawyżone poprzez niedokonywanie odpisów aktualizacyjnych zagrożonych należności od Ad Novum Sp. z o.o. (pomimo wskazywania przez biegłego rewidenta badającego sprawozdania finansowe ZG DSP za lata 2005 i 2006 „wątpliwej realności salda tych należności”). Była Główna Księgowa ZG DSP [...] ⁸ zeznała, że nie pamięta czy w polityce rachunkowości ZG DSP były określone warunki dokonywania odpisów aktualizacyjnych należności. Odpisy te zostały dokonane dopiero po skomercjalizowaniu w 2007 r.

Zakłady nie regulowały terminowo swoich zobowiązań, w związku z czym ponosiły dodatkowe wydatki z tytułu zapłaty odsetek, których łączna wartość w okresie 2005 – I poł. 2009 r. wyniosła 2 169,1 tys. zł.

Realne zagrożenie utratą płynności w ostatnim roku jest ponadto konsekwencją stwierdzonych w 2008 r. przez Urząd Kontroli Skarbowej nieprawidłowości przy sprzedaży w 2003 r. przez ZG DSP zabudowanej działki. Dyrektor UKS w Warszawie stwierdził, że [...] ⁹. W dniu 24 lipca 2009 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego Warszawa-Wola zastosował

⁵ Obliczanego jako stosunek różnicy między przychodami ze sprzedaży usług poligraficznych i kosztami tych usług do przychodów ze sprzedaży usług poligraficznych.

⁶ Relacja kosztów uzyskania przychodów z działalności poligraficznej do przychodów z tej działalności.

⁷ Wskaźnik płynności I stopnia (norma 0,2) w latach 2005 – I półrocze 2009 r. odpowiednio: 0,03, 0,05, 0,04, 0,02, 0,02, wskaźnik płynności II stopnia (norma 0,7-1): 1,325, 1,329, 0,358, 0,062, 0,453, wskaźnik płynności III stopnia (norma 1,2 – 2,0 optimum 1,5): 1,404, 1,410, 0,430, 0,090, 0,532.

⁸ Wyłączono dane osobowe. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.), zwanej dalej *uodip*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej.

⁹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip*, w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konku-

wobec Spółki środek egzekucyjny w postaci zajęcia rachunków bankowych i zgromadzonych na nich środków pieniężnych. Na prośbę Spółki Naczelnik US zgodził się na przekazywanie przez nią na rachunek bankowy Urzędu co miesiąc kwoty w wysokości 90 tys. zł. Powyższa decyzja znacznie obniżyła i tak niskie wskaźniki płynności Spółki. Na dzień 30 czerwca 2009 r. zobowiązania Spółki wynosiły 21 256,7 tys. zł, w tym należności publiczno-prawne 20 308 tys. zł, a wskaźnik obrotu zobowiązaniami wynosił 693,57 dni.

2.4. Zarząd Spółki wywiązał się w 2009 r. z obowiązku, wynikającego z art. 397 *ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych*¹⁰, dotyczącego zwołania walnego zgromadzenia celem powzięcia uchwały w sprawie dalszego istnienia Spółki – poziom straty za rok 2008 przewyższający sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz jedną trzecią kapitału zakładowego obligował Zarząd Spółki do wystąpienia o podjęcie takiej uchwały. Bilans Spółki sporządzony na dzień 31 grudnia 2008 r. wykazał stratę na poziomie (-)3 621,2 tys. zł. Strata z lat ubiegłych wynosiła (-)16 657 7 tys. zł. Kapitał zakładowy wynosił 13 000 tys. zł, kapitały: zapasowy i rezerwowy nie występowały.

3. W ocenie NIK, osoby zarządzające Zakładami zaniechały przeprowadzenia niezbędnych działań restrukturyzacyjnych, w szczególności w zakresie zatrudnienia. Jedynymi formami restrukturyzacji była sprzedaż nieruchomości oraz jednorazowa restrukturyzacja zadłużenia. Pomimo bardzo złej sytuacji ekonomiczno-finansowej, w latach 2005-2008 w Zakładach nie realizowano programów naprawczych, a przygotowany przez Zarząd w I poł. 2009 r. *Program Naprawczy*, w ocenie NIK, nie daje gwarancji na trwałą poprawę sytuacji finansowej Spółki i opracowany został wyłącznie dla uzasadnienia funkcjonowania Spółki do planowanej przez Ministra Skarbu Państwa na 2010 r. prywatyzacji. Pierwotnie opracowany przez Zarząd *Program* nie zakładał uzyskania przez Spółkę rentowności ani wygaszania nierentownych rodzajów działalności poligraficznej, planowana redukcja zatrudnienia (o 30%), była, w ocenie NIK, zbyt niska w stosunku do posiadanych zamówień, a obniżenie kosztu zakupu materiałów i energii mało prawdopodobne, ze względu na stały wzrost ich cen rynkowych. Wzrost przychodów Spółki planowany był głównie w oparciu o wzrost przychodów z wynajmu nieruchomości i świadczenia usług parkingowych.

3.1. Zdaniem NIK jedną z przyczyn braku rentowności produkcji poligraficznej Zakładów był przerost zatrudnienia i brak działań osób zarządzających w zakresie restrukturyzacji. Koszty wynagrodzeń i świadczeń na rzecz pracowników w okresie objętym kontrolą stanowi-

rencji (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.), zwanej dalej *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie ZG DSP SA.

¹⁰ Dz.U. Nr 94 poz. 1037 ze zm.

ły od 81,3% do 115,8% wartości przychodów ze sprzedaży usług poligraficznych. Były Dyrektor Przedsiębiorstwa Państwowego i Prezes pierwszego Zarządu Spółki pan Edward Florysiak zeznał, że nie przeprowadzał restrukturyzacji zatrudnienia z uwagi na fakt, że jego pomysły dotyczyły utrzymania Zakładów, a nie ich likwidacji. NIK nie uznaje takiego podejścia za prawidłowe. Ograniczenie się do zmniejszenia poziomu zatrudnienia wyłącznie poprzez naturalne odejścia pracowników wobec zmniejszania się portfela zamówień i wysokiej ich nierenowności, niepodjęcie działań zmierzających do bardziej efektywnego wykorzystania posiadanego potencjału produkcyjnego (np. poprzez aktywne działania marketingowe), powodowały stałe pogarszanie się sytuacji ekonomiczno-finansowej Zakładów, a wyprzedaż majątku prowadziła do uszczuplenia wartości przedsiębiorstwa. W konsekwencji Zakłady zostały doprowadzone do stanu bezpośredniego zagrożenia likwidacją.

3.2. Zbywanie nieruchomości następowało wprawdzie formalnie w postępowaniach przetargowych¹¹, jednak rzetelność przeprowadzenia tych przetargów i prawidłowość dokonanych rozliczeń budzi uzasadnione wątpliwości. Według stanu na początek 2003 r. ZG DSP były właścicielami nieruchomości, w tym prawa użytkowania wieczystego gruntu przy ul. Miedzianej 11 w Warszawie o powierzchni całkowitej 65 332 m². W latach 2003 i 2005 w postępowaniach przetargowych ZG DSP sprzedały spółce Jupiter Invest Sp. z o.o. nieruchomości zabudowane wraz z prawem wieczystego użytkowania gruntu o łącznej powierzchni 24 825 m². Kontrola UKS dotycząca transakcji z 2003 r. stwierdziła, że [...] ¹²

W ocenie NIK, ZG DSP nie dołożyły odpowiednich starań w celu dotarcia z informacją o planowanym postępowaniu przetargowym na zbycie nieruchomości (rozstrzygniętym w dniu 29 grudnia 2005 r.) do możliwie szerokiego kręgu potencjalnych nabywców, ograniczając się do zamieszczenia ogłoszenia w dzienniku Trybuna. Z ustaleń kontroli NIK wynika, że w przetargu uczestniczyły wyłącznie podmioty powiązane z ostatecznym nabywcą – Jupiter Invest Sp. z o.o. Wszystkie złożone oferty były tożsame co do formy i treści pomimo braku formularzy do składania ofert. Jednocześnie w obydwu przetargach komisja przetargowa wybrała firmę Jupiter Invest Sp. z o.o. jako jedynego oferenta spełniającego wszystkie warunki przetargu. Natomiast w przetargu rozstrzygniętym w dniu 8 maja 2006 r. ¹³ na sprzedaż kolej-

¹¹ Od 2003 r. odbyły się 3 takie przetargi. Postępowania przetargowe prowadzone w latach 2003 i 2005 zakończyły się zbyciem nieruchomości, w postępowaniu prowadzonym w 2006 r. wyłoniono nabywcę, sprzedaż nie doszła do skutku ze względu na niewyrażenie zgody przez Ministra Skarbu Państwa.

¹² Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip*, w związku z art. 11 ust. 4 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie ZG DSP SA.

¹³ W związku z niewyrażeniem zgody przez MSP w dniu 17 sierpnia 2006 r. i 15 września 2006 r. nie doszło do sprzedaży nieruchomości będącej przedmiotem tego przetargu.

nej nieruchomości komisja przetargowa nie wykluczyła oferentów pomimo niespełnienia przez nich warunków formalnych.

3.3. W 2002 r. został stworzony program restrukturyzacji długów ZG DSP. W efekcie dotrzymania przez ZG DSP warunków określonych w tym programie, Naczelnik Urzędu Skarbowego Warszawa-Wola, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Dyrektor Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie umorzyli należności publiczno-prawne podlegające restrukturyzacji w łącznej kwocie 66 451,6 tys. zł.

3.4. Opracowany w połowie 2009 r. *Program Naprawczy* na lata 2009-2010 został przygotowany według zakresu wskazanego uchwałą Rady Nadzorczej¹⁴. W rachunku zysków i strat, pomimo planowanych działań naprawczych, *Program* przewidywał w 2009 r. stratę na poziomie (-)3 300 tys. zł, a w 2010 r. stratę na poziomie (-)340 tys. zł. Pismem z dnia 9 czerwca 2009 r.¹⁵ MSP poinformowało Zarząd Spółki, że *Program Naprawczy* Spółki nie może stanowić podstawy do podjęcia uchwały w sprawie dalszego jej istnienia ze względu na ujemny wynik finansowy przedstawiony w prognozie do 2010 r. i oczekuje na ponowną weryfikację *Programu* i przedstawienie stosownych wniosków celem podjęcia przez Walne Zgromadzenie uchwały w trybie art. 397 ksh. W odpowiedzi Zarząd uzupełnił *Program Naprawczy* o lata 2011-2013, dla których prognozował dodatni wynik finansowy, tj. w 2011 r. zysk 90 tys. zł, w 2012 r. 190 tys. zł, w 2013 r. 290 tys. zł. Skorygowany *Program Naprawczy* Spółki na lata 2009-2013 opisywał tożsame z *Programem Naprawczym* na lata 2009-2010 działania naprawcze. W dniu 30 czerwca 2009 r. Walne Zgromadzenie Spółki biorąc pod uwagę *Program Naprawczy* podjęło uchwałę, którą uznało dalsze istnienie Spółki za uzasadnione.

Według wyjaśnień pani Katarzyny Lewandowskiej – Przewodniczącej Rady Nadzorczej Spółki¹⁶, przyczyną rekomendacji przez Radę Walnemu Zgromadzeniu podjęcia uchwały o dalszym istnieniu Spółki było utrzymanie Spółki do przeprowadzenia procesu prywatyzacji, który już się rozpoczął. Z wyjaśnień członka Zarządu Spółki pana Krzysztofa Dziecielskiego wynika¹⁷, że *Program Naprawczy* został opracowany m.in. przy założeniu zgody Rady Nadzorczej i Walnego Zgromadzenia na prowadzenie nierentownej produkcji poligraficznej do czasu prywatyzacji Spółki. NIK zwraca jednak uwagę, że we wniosku skierowanym w dniu 20 sierpnia 2009 r. do ówczesnego Prezesa Zarządu Spółki pana Jerzego Gmurka, pan

¹⁴ Uchwała Rady Nadzorczej Nr 38/II/2009 z dnia 19 maja 2009 r.

¹⁵ Pismo znak DNWiP-BK-5220-23/2662/09 podpisane przez Panią Ewę Purzycką – Zastępcę Dyrektora Departamentu i Prywatyzacji V.

¹⁶ Protokół przesłuchania świadka z dnia 26 sierpnia 2009 r.

¹⁷ Wyjaśnienia z dnia 1 października 2009 r.

Krzysztof Dziecielski stwierdził, że w związku z zapoznaniem się z wynikami Spółki za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2009 r. oraz w związku z opinią pana Krzysztofa Łaskiewicza – Podsekretarza Stanu w MSP wnosi o rozpoczęcie procesu wygaszania produkcji poligraficznej i przeprowadzenie procedury zwolnień grupowych pracowników Spółki.

4. Najwyższa Izba Kontroli jako działanie niegospodarne ocenia współpracę byłego kierownictwa Zakładów z firmą Ad Novum Sp. z o.o. w zakresie druku dziennika „Trybuna” oraz wynajmowania tej spółce pomieszczeń. Druk dziennika w całym okresie objętym kontrolą odbywał się za wynagrodzeniem niższym od kosztów produkcji, a ponadto firma Ad Novum nie spłacała bądź nieterminowo spłacała zadłużenie wobec Zakładów z tytułu druku dziennika i wynajmu pomieszczeń biurowych. Były Dyrektor Przedsiębiorstwa Państwowego, a następnie Prezes Zarządu Spółki pan Edward Florysiak nie podjął skutecznych działań w celu wyegzekwowania należności za świadczone usługi. W konsekwencji, zadłużenie wydawcy dziennika „Trybuna” wobec Spółki na dzień 31 grudnia 2007 r. tylko z tytułu roszczenia głównego (bez odsetek) wynosiło 4 136,3 tys. zł¹⁸ i nigdy nie zostało spłacone. Narastające zadłużenie było wynikiem niespłacenia przez Ad Novum Sp. z o.o. zobowiązań od połowy lat dziewięćdziesiątych – ZG DSP w okresie od 1995 r. (pierwsza ugoda z kwotą zadłużenia 906,6 tys. zł) do 2005 r. (ostatnia ugoda z kwotą zadłużenia 5 514,8 tys. zł) zawarły osiem ugód z Ad Novum Sp. z o.o. w celu spłaty istniejących zobowiązań. Pomimo, że żadna ugoda nigdy nie została zrealizowana, pan Edward Florysiak nie odstąpił od nierentownej współpracy. Zakłady nie podejmowały do 2008 r. starań o znalezienie innych kontrahentów, zamówienia których pozwoliłyby na rezygnację ze współpracy z niesolidnym klientem. Z ustaleń kontroli wynika, że to Zakłady zabiegały o świadczenie druku dla wydawcy „Trybuny” – m.in. w tym celu w grudniu 2003 r. (pomimo istniejącego zadłużenia Ad Novum Sp. z o.o. w kwocie 4 624,6 tys. zł¹⁹) ZG DSP nabyły za 989,9 tys. zł używaną maszynę do druku „Trybuny”, która po niespełna czterech latach została, wobec braku możliwości zbycia, ze względu na brak zainteresowanych jej zakupem, zezłomowana za kwotę 12 tys. zł.

Pan Edmund Florysiak zeznał²⁰, że chodziło mu o utrzymanie zatrudnienia i rozłożenie kosztów stałych na większą produkcję. W ocenie pana Florysiaka „koszty usług poligraficznych były wyższe w całości od cen pobieranych od Ad Novum Sp. z o.o., a druk gazet w zasadzie nigdzie nie jest opłacalny, szczególnie w przedsiębiorstwach państwowych, ze względu na konieczność stosowania Kodeksu Pracy”. NIK zwraca uwagę, że przepisy *Kodek-*

¹⁸ Powyższa kwota stanowiła odpis aktualizacyjny z tytułu usług poligraficznych dla Ad Novum Sp. z o.o.

¹⁹ Kwota określona w Porozumieniu zawartym w dniu 9 października 2003 r. pomiędzy stronami.

²⁰ Protokół przesłuchania świadka z dnia 21 sierpnia 2009 r.

su Pracy muszą być uwzględniane przy kalkulowaniu kosztów działalności. Ponadto odnoszą się one do wszystkich zatrudnionych, w tym w przedsiębiorstwach prywatnych. Wątpliwa, w ocenie NIK, jest również teza o nieopłacalności druku gazet.

5. Najwyższa Izba Kontroli ocenia jako niegospodarne dokonywanie przez Dyrektora Przedsiębiorstwa Państwowego, a następnie Prezesa Zarządu Spółki pana Edwarda Florysiaka zakupów farb drukarskich w firmie „Fotopoligraf”²¹. Z ustaleń kontroli wynika, że pomiędzy stronami nigdy nie została zawarta umowa określająca warunki wzajemnej współpracy, a decyzję w sprawie zakupu farb w tej firmie podejmował samodzielnie pan Edward Florysiak²². Firma „Fotopoligraf” była zarejestrowana jako działalność gospodarcza [...] ²³. Firma ta, jak wynika z ustaleń kontroli, była jednym z niewyłącznych przedstawicieli handlowych na województwo mazowieckie spółki Michael Huber Polska Sp. z o.o., producenta farb drukarskich.

W latach 2001-2008²⁴ Zakłady zakupiły za pośrednictwem firmy „Fotopoligraf” 204 044 kg farb za łączną kwotę 2 805,3 tys. zł. Z ustaleń kontroli NIK w innych jednostkach o podobnej skali produkcji i składanych zamówień na farby drukarskie wynika, że cena takich samych farb nabywanych bezpośrednio od producenta była o ok. 20-34% niższa od cen stosowanych w rozliczeniach Zakładów z firmą „Fotopoligraf”. Przyjmując dolny próg tego przedziału, działania pana Edwarda Florysiaka naraziły Zakłady w latach 2001-2008 na stratę w kwocie co najmniej 560 tys. zł.

Z wyjaśnień spółki Michael Huber Polska Sp. z o.o. wynika, że farby można było kupować bezpośrednio u producenta, korzystając przy tym z upustów lub/oraz z rabatów, co podważa wyjaśnienia pana Edwarda Florysiaka²⁵, który stwierdził, że konkretnego dostawcę farb wskazała mu spółka Michael Huber Polska Sp. z o.o.

Należy podkreślić, że farby zakupywane w firmie „Fotopoligraf” były odbierane własnym transportem i na koszt Zakładów bezpośrednio z magazynów warszawskiego oddziału spółki Michael Huber Sp. z o.o. NIK zwraca uwagę na występowanie mechanizmów korupcyjnych w ocenianym działaniu. Ponadto pośrednictwo firmy „Fotopoligraf” należącej do [...] ²⁶ ograniczało się do wystawiania faktur i rozliczania płatności.

²¹ Firma działa od 1 września 1995 r., pierwsza faktura dla ZG DSP została wystawiona 10 października 1995 r.

²² Zakłady kupowało farby za pośrednictwem „Fotopoligrafu” od 1995 r., a współpraca zakończyła się po odwołaniu przez Radę Nadzorczą 11 stycznia 2008 r. pana Edwarda Florysiaka z funkcji Prezesa Zarządu.

²³ Wyłączono dane osobowe. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej.

²⁴ Wyliczenia dokonane na podstawie faktur za lata 2001-2008 przedstawionych kontrolującym.

²⁵ Protokół przesłuchania świadka z dnia 21 sierpnia 2009 r.

²⁶ Wyłączono dane osobowe. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej.

6. Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, na podstawie art. 60 ust. 2 *ustawy o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) Podjęcie działań w celu minimalizowania strat generowanych przez Spółkę.
- 2) Dostosowanie liczby zatrudnionych do faktycznych potrzeb Spółki.
- 3) Rozważenie stopniowego wygaszania najbardziej nierentownych rodzajów działalności poligraficznej.

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Zarządu Spółki o nadesłanie, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia tych działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Zarządowi Spółki prawo zgłoszenia do Dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

Warszawa, 30 listopada 2009 r.

(-) Andrzej Otrębski
Dyrektor Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji